

SalMar Farming
Industrivegen 51
7266 KVERVA

03.01.2020

Åfjord Kommune
Øvre Årnes 7
7170 Åfjord.

postmottak@afjord.kommune.no.

**Innspill til høring for kommuneplanens arealdel Åfjord Kommune – Areal unntatt rettsvirkning –
Ref. sak 9397/2019/141/8KJVI**

SalMars aktivitet i området i dag:

SalMar Farming AS har i dag lokalitetene Krabbholmen 1 og Krabbholmen 2 innenfor dette området. Disse lokalitetene ble godkjent og etablert i 2009 og 2012, og er viktige lokaliteter for SalMar.

Lokalitetene Krabbholmen 1 og 2 tilfører Åfjord rundt 12 årsverk, i tillegg til å være en av flere lokaliteter i området som danner grunnlag for administrasjon, teknisk avdeling og førsenter i Herfjorden, bestående av rundt 22 årsverk.

SalMar har behov for fleksibilitet i forhold til mulige framtidige endringer i anleggsdesign. Eksempel på dette kan være optimalisert design ut i fra ny kunnskap om rådende strømforhold, som kan medføre endringsbehov, hvor målet vil være å optimalisere ivaretagelsen av fiskehelse eller resipient. Utvikling av nye typer merder og produksjonsutstyr kan også medføre framtidige behov for endring i anleggsdesign eller plassering. Det foreligger ingen konkrete endringsplaner i dag, men det vil uansett være svært uheldig å låse mulighetene for framtidig utvikling og forbedring gjennom arealplanvedtak. Hvis arealet ikke blir godkjent som BV1-areal, men defineres som NFFF1-areal vil det ikke være mulig å gjennomføre noen endringer hverken av anleggets design, plassering eller biomasse. Det vil heller ikke være mulig å flytte lokalitetsplassering eller etablere andre lokaliteter innenfor i området. Vedtaket vil da fungere mot sin hensikt.

Det er i dag knapphet på egnede tilgjengelige akvakulturlokaliteter i Trøndelag, og næringens mulighet for utvikling kan ut i fra dette fremstå som svært begrenset.

**SalMar henstiller Åfjord kommune om å stå fast på tidligere foreslått arealformål for området:
BV1. Videre begrunnelser for dette følger nedenfor.**

Fylkesmannens grunnlag for innsigelse:

1. *Fylkesmannen beskriver: Norddalselva og Stordalselva er vassdrag med anadrom fisk. Laksebestanden i elvene er vurdert til svært dårlig jf. lakseregisteret.no 2019. Åfjorden har status som nasjonal laksefjord jf. St. meld. nr. 32 (2006-2007) om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, og for å redusere faren rømming av oppdrettslaks og lakselus kan ha på vill laksefisk må BV1-området vest for Lauvøya tas ut. Området ligger i det som trolig er vandringsvei for smolt ut i havet. Laksesmolten er svært*

SALMAR ASA

7266 KVERVA – TELEFON 72 44 79 00 – www.salmar.no

FORETAKSREGISTRET NO 960 514 718 MVA

sårbar for lusepåslag og etablering av akvakultur i dette området vil gi et økt smittepress fra lakselus. Vi viser i denne sammenheng til havstrømmodelleringer fra Sintef som viser at kyst og fjordstrømmene vil føre lakselus fra dette området mot utløpet av Åfjorden. Dette området er trolig også svært viktig som leveområde for sjørørret.

Innspill fra SalMar:

- Området er utenfor grenser for nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevasdrag. Et vedtak basert på Fylkesmannens argumentasjon medfører at denne grensen blir flyttet til et annet sted. Det bør forventes at forarbeidet som ble gjort ifm. forskrift om nasjonale laksefjorder og laksevasdrag gjorde de nødvendige hensyns- og interesseavveininger, som resulterte i at grensene ble satt nettopp der de ble satt, hvor risiko og skadeomfang for uakseptabel påvirkning grunnet rømming eller lusemitte var blant kriteriene som ble vektlagt.
- I tillegg til de nasjonale laksefjordene og vassdrag er det i dag etablert andre styringsverktøy for å redusere og regulere lusepåvirkning fra oppdrettsanlegg til vill anadrom fisk, slik at denne i tilstrekkelig grad blir ivaretatt:
 - Krav om ukentlig telling og innrapportering av lakselus –Forvaltes av Mattilsynet
 - Eventuelle overskridelser av tillatte lusenivåer på lokalitet medfører sanksjoner på lokalitetsnivå i form av tilbaketrekking av MTB (maksimal tillatt produksjon) - Forvaltes av Mattilsynet
 - Trafikklyssystemet: Basert på flere typer innsamlede felldata fra vill laks avgjøres det om et produksjonsområde (PO) er egnet for vekst, lik produksjon eller reduksjon i produksjonen.
- I forhold til bestandsvurderingene for vill laks og sjørørret i Norddalselva og Stordalselva henviser vi til høringsuttalelse fra Refsnes laks, hvor dette blir grundig gjennomgått og belyst.
- Kartet under viser gjennomsnittlig stående biomasse per sjøareal (tonn/km²) per måned i perioden 2017-2018 i vannforekomstene. Produksjonsintensitet i vannforekomsten i området utenfor Åfjorden er 10,01 tonn/km². Dette er lavt sett i forhold til mer produksjonsintensive områder i Norge, hvor enkelte vannforekomster har registrert godt over 100 tonn/km², og helt opp i 200 tonn/km². Den lave produksjonsintensiteten viser at det er lite akvakulturvirksomhet i området utenfor utløpet av Åfjorden, sammenlignet med mange andre områder på kysten. Hvis en legger til grunn Fylkesmannens forutsetning om at akvakultur er en negativ påvirkning på anadrome arter, indikerer dette at det skal være gode forutsetninger for utvandrende smolt og sjørørret i området i dag. Det kan til og med indikere at dette er et område som har et vekstpotensiale for akvakultur i framtiden, forutsatt at den gode bestandsutvikling for anadrom villfisk i området vedvarer.

Produksjonsintensitet - vannforekomster 2017	
vannforekomst	0321000032-10-C
fylke	Sør Trøndelag
navn vannforekomst	Frohavet Sør
tonn/km ²	10.01
klassifisering tonn/km ²	<50
Zoom til	

Oppsummert: Gjennom de overordnede nasjonale styringsverktøyene reguleres oppdrettsnæringens tilstedeværelse, i tråd med nasjonale målsetninger for ivaretagelse av vill

SALMAR ASA

7266 KVERVA – TELEFON 72 44 79 00 – www.salmar.no

FORETAKSREGISTRET NO 960 514 718 MVA

anadrom fisk, samtidig som at akvakulturnæringen skal ha mulighet til å utvikle seg. I lys av dette stilles det spørsmål om det er Fylkesmannens rolle å regulere vektingen mellom oppdrett og vill anadrom fisk gjennom kommunale arealplaner.

2. *Fylkesmannen beskriver: Det er i dette området også et leveområde for sjøfugl. Det er i tilknytning til øygruppene her registrert flere truede arter med leveområder. Det er bl.a. registrert lomvi (kritisk truet/CR), alke og krykkje (begge sterkt truet/EN) og teist og sjøorre (begge sårbare/VU) i dette området. Sammen med flere viktige naturtyper som større tareskogområder, bløtbunnsområder i strandsonen og skjellsand er det et unikt økosystem i dette området som vil bli forringet ved etablering av akvakultur.*

Innspill fra SalMar:

Fylkesmannen beskriver at det i tilknytning til øygruppene er registrert flere truede eller sårbare arter. Etter gjennomgang av kart.naturbase.no og miljoatlas.miljodirektoratet.no finner vi at de truede artene det henvises til her er registrert 1,5 – 2 kilometer nord for arealet som nå er oppe til høring. Registreringene er enkeltobservasjoner i fri sjø i Linesfjorden, utført av frivillige gjennom Norsk Ornitologisk Forening:

- [Lomvi](#) (kritisk truet – 17.000 hekkende par langs norskekysten): Registrert (Norsk Ornitologisk forening v. Stig Gaarden, Morten Martinsen. 2012, 2013, 2014)
- [Alke](#) (sterkt truet – 55.000 hekkende par i fastlandsnorge): Registrert (Norsk Ornitologisk forening v. Morten Martinsen 2014)
- [Krykkje](#) (sterkt truet – 90.000 hekkende par i fastlandsnorge): Registrert (Norsk Ornitologisk forening v. Stig Gaarden 2013)

Videre er det av røtter på Krabbholmen mens lokaliteten har vært i full produksjon registrert:

- [Havelle](#) (nær truet – 5 – 10.000 hekkende par i fastlandsnorge: Registrert av røtter på Krabbholmen
- [Havhest](#): (Sterkt truet - Lite hekking langs norskekysten. Sterk framgang i Europa og Svalbard - over 2,8 mill. par) Registrert av røtter på Krabbholmen
- [Svartand](#): (Nær truet - Hekkebestanden i Norge grovt anslått til mellom 1000 og 5000 par, og den synes å være stabil i dag) Registrert av røtter på Krabbholmen

De andre registreringene vi finner er fra 1990:

- [Teist](#): (Sårbar – rundt 35.000 hekkende par langs norskekysten) Registrert av A.Lindgaard i 1990
- [Ærfugl](#): (Nær truet - I Norge er det antatt at det hekker omkring 90 000 par. I vinterhalvåret er det beregnet et det holder til omkring en halv million ærfugl i vårt land) Registrert av A.Lindgaard i 1990

På bakgrunn av disse registreringene, og artenes utbredelse og antall, er det stor sannsynlighet for at det kan være både lomvi, alke, krykkje, teist, ærfugl og andre fuglearter jevnlig i området, slik som i nærområdene rundt andre av våre lokaliteter på kysten. At røtter på Krabbholmen i arbeidstiden har observert flere av artene, og registrert disse i artsdatabanken beviser dette.

I artsdatabanken er det for flere av artene beskrevet trusselfaktorer og årsaker til bestandsnedgang. Oftest skyldes dette endringer i næringstilgangen basert på naturlige utenforliggende faktorer, men kan også være en konsekvens av økning i bestand av andre arter, som f.eks. havørn eller mink. Akvakultur er ikke en definert trusselfaktor i artsdatabanken for disse artene, og vi mener vår virksomhet fungerer godt i samspill med viltlevende fugl. Blant annet får vi jevnlig besøk av flokker med ærfugl som beiter skjell og annet på merder og fortøyninger, og de er hjertelig velkommen.

Det vil uansett være store arealer i området hvor det ikke er egnet, eller av andre årsaker ikke mulig å etablere akvakulturanlegg. Det meste av området som nå er på høring er for grunt til å etablere akvakulturlokalitet. Det er heller ikke tillatt å etablere akvakulturanlegg innenfor Bingholmråsa fuglefredningsområde, som ligger nærmere land i samme området.

På Trøndelagskysten er det store sjøarealer hvor akvakultur ikke er tillatt, og det er stor avstand mellom de fleste akvakulturlokaliteter. Har valgt å belyse dette nærmere i kapittel «generelt» lenger ned.

Mulige trusler av akvakultur kan være at fugl setter seg fast i produksjonsutstyr. Hvis fugl setter seg fast i not, taknett eller på annen måte blir fanget, skadet eller dør grunnet vår virksomhet, er vi pliktig til å registrere dette i vårt avvikssystem. Dette iht. Akvakulturdriftsforskriften §42 og de bransjestandarder vi følger, deriblant Global-Gap, ASC og Debio. Under er en oversikt over alle registreringer fra Krabholmen. En gråmåke ble funnet død i 2019. Ut over dette er det ikke registrert skade på viltlevende arter på Krabholmen. Viser her til avvikstabell under som lister opp alle interaksjoner mellom fugl og vår aktivitet på lokaliteten, og hvilke tiltak/konsekvenser det har medført.

Oppdater Lagre filter Standardfilter

Velg filter

Skjul kriterier

Meldinger Tiltak

Oppfyll alle disse kriteriene. Legg til gruppe

Vis alle meldinger registrert mellom 2012 og dagens dato

Tilordnet enhet er valgt enhet Region Midt, Region Sør, F Inkluder underliggende enheter

Forbedringsforslag

Håndtering av predatorer

Inspeksjon av fortøyninger

Redusert eller manglende føring

Skjema Kategori: Avvik og forbedringsforslag Skjema:

Legg til kriterium

Skjul kriterier

Vis diagram

Vis rapportgenerator

Antall treff er 11. Vis 500 meldinger per side.

ID

Tittel

Registrert

Tilordnet enhet

AnnenArt

Art

318911

Håndtering av predatorer: Frisetting

28.12.2019

Krabbolmen

Gråmåke

318509

Håndtering av predatorer: Frisetting

26.12.2019

Krabbolmen

Gråmåke

316230

Håndtering av predatorer: Frisetting

14.12.2019

Krabbolmen

Gråmåke

315358

Håndtering av predatorer: Frisetting

10.12.2019

Krabbolmen

Gråmåke

314632

Håndtering av predatorer: Funnet død

06.12.2019

Krabbolmen

Gråmåke

118025

Håndtering av predatorer: Frisetting

10.05.2017

Krabbolmen

Havsule

118024

Håndtering av predatorer: Frisetting

10.05.2017

Krabbolmen

Gråmåke

79884

Håndtering av predatorer: Frisetting

03.09.2016

Krabbolmen

Fiskemåke

79685

Håndtering av predatorer: Frisetting

02.09.2016

Krabbolmen

Fiskemåke

77840

Håndtering av predatorer: Frisetting

19.08.2016

Krabbolmen

Gråmåke

75489

Håndtering av predatorer: Frisetting

15.08.2016

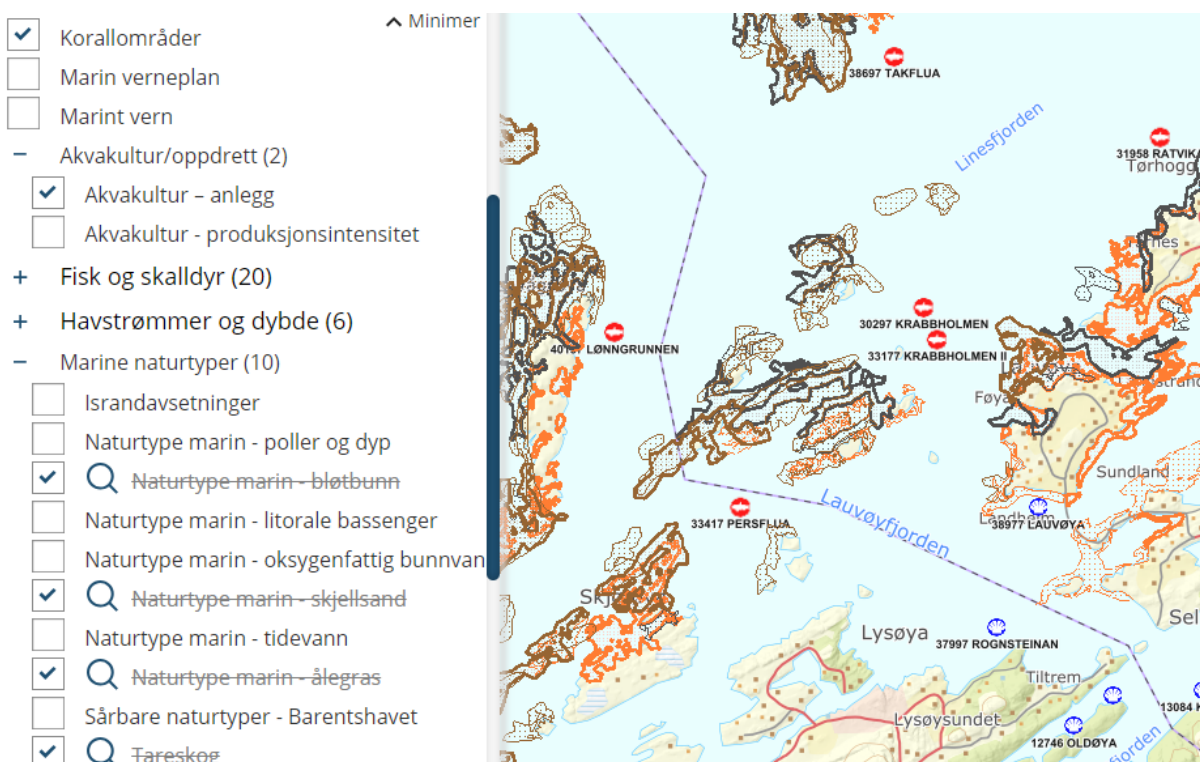
Krabbolmen

Gråhegre

Oppsummert: Området har et variert naturmangfold. Det fremgår at det ved lokalitet Krabbholmen er registrert et variert fugleliv, selv om lokaliteten er i drift.

Marine naturtyper:

- Svarte felter: Skjellsand
- Oransje felter: Bløtbunn
- Brune felter: Tareskog
- Ikke registrert: Ålegras
- Ikke registrert: Koraller

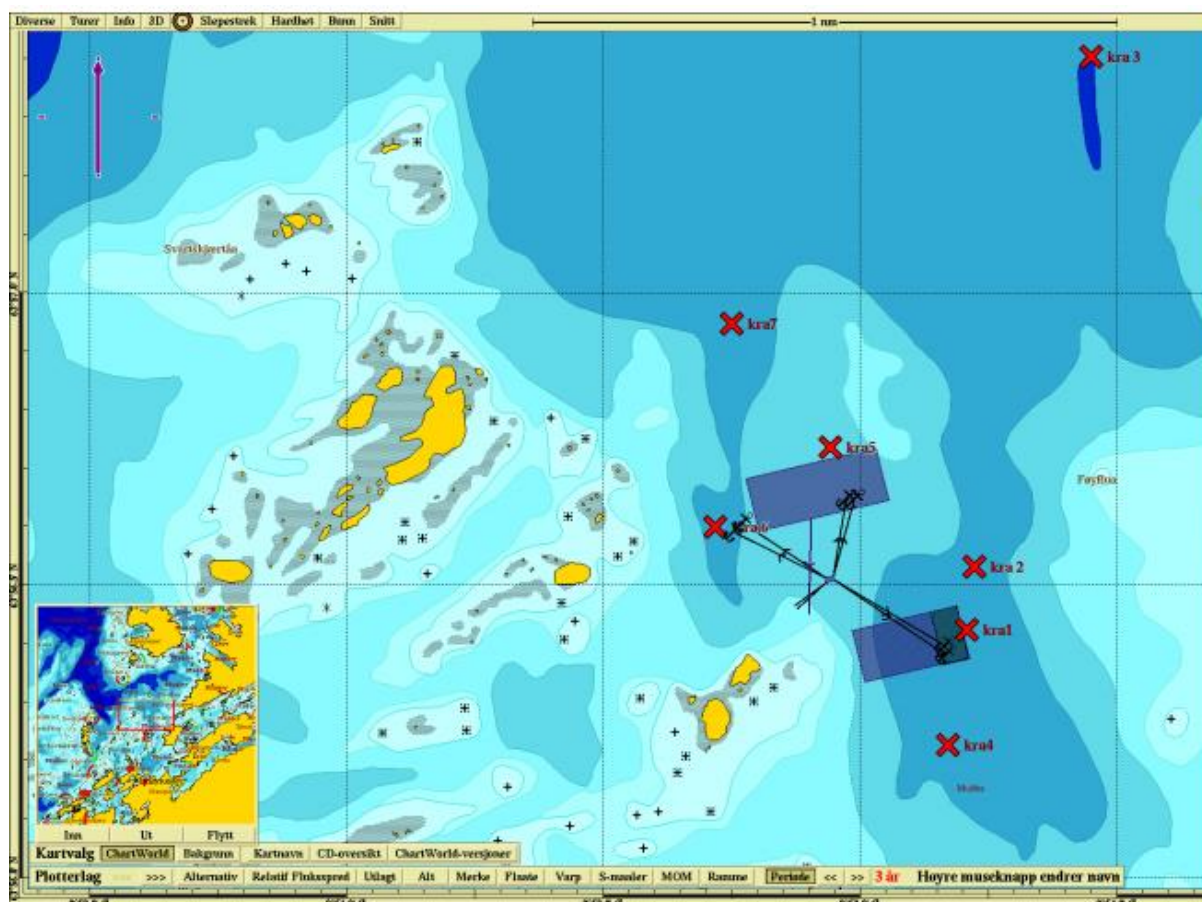

De marine naturtypene Fylkesmannen refererer til og som er registrert i området, er registrert i de grunnere delene, og ikke i nær tilknytning til lokalitet Krabbholmen 1 og 2.

SalMar har ikke gjennomført egne undersøkelser av strandsone, littoralsone og tareområder rundt Krabbholmen, men vi har gjennom sertifiserte uavhengige aktører i flere år gjennomført en rekke slike undersøkelser i nærheten av mange andre lokaliteter. I disse undersøkelsene er det ikke avdekket målbare endringer eller påvirkning på strandsone, littoralsone og tare som skyldes vår aktivitet.

Det gjennomføres jevnlig bunnundersøkelser både under og rundt lokalitetene. Både Krabbholmen 1 og Krabbholmen 2 fikk beste tilstand ved siste MOM-B-undersøkelse (rett under mærdene). Siste MOM-C-undersøkelse fikk samlet verdi tilstandsklasse «god» ved C2-stasjonene (KRA-3 og KRA-7) og

C3-stasjonene (KRA-2, KRA-4 og KRA-6), og viser derfor akseptabel påvirkning på bunnfauna i området rundt lokalitetene.

Oppsummert: Basert på dokumenterte undersøkelser er det er lite sannsynlig at akvakulturanlegg beliggende i de dypere deler av området vil medføre signifikant negativ påvirkning på bunnfauna og flora i de tilstøtende gruntområder.

Generelt:

Det er i dag knapphet på gode lokaliteter, både for SalMar og for akvakulturnæringen generelt. Vi ser i økende grad at andre hensyn prioriteres foran akvakultur når det søkes om nye lokaliteter, eller endringer av eksisterende. Dette i sterk kontrast til regjeringens vekstmål for akvakultur.

Trøndelag har allerede i dag store områder hvor det er ikke er mulighet for å etablere nye akvakulturlokaliteter grunnet andre hensyn, og det kan i dag være vanskelig å se for seg at Trøndelag i framtiden vil ha mulighet til å være i front som et vekstfylke for akvakultur, ihht. de nasjonale målsetningene.

Noen av områdene hvor det ikke tillates akvakultur i dag er:

- Froan landskapsvernområde og naturreservat
- Hele Trondheimsfjorden til Agdenes/Ørland – nasjonal laksefjord

SALMAR ASA

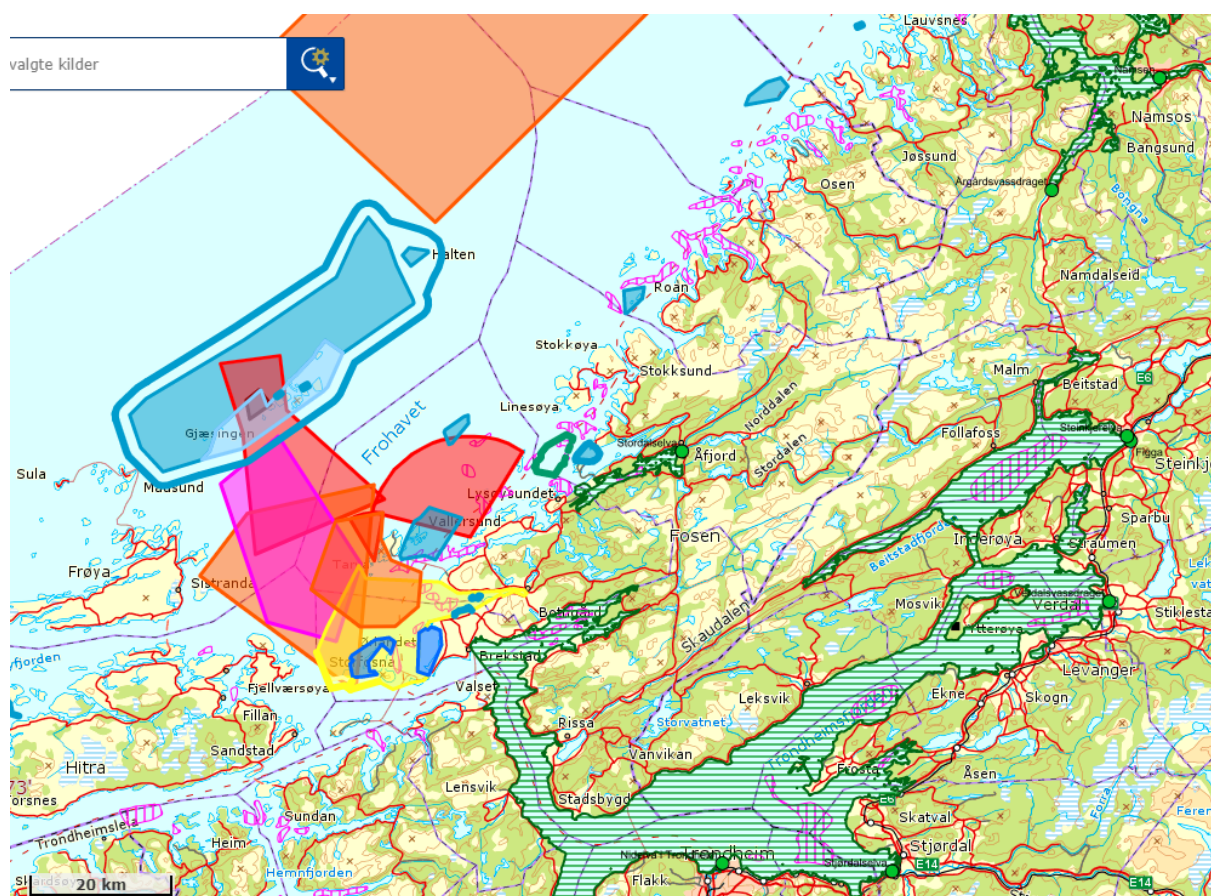
7266 KVERVA – TELEFON 72 44 79 00 – www.salmar.no

FORETAKSREGISTRET NO 960 514 718 MVA

- Åfjorden – nasjonal laksefjord
- Namsenfjorden – nasjonal laksefjord
- Ørland kommune – naturvernområde i dag og ytterligere foreslått areal for nasjonal marin verneplan
- Det meste av Frohavet mellom Ørland/Bjugn og ut til verneområdene i Froan – Skytefelt og øvingsområder for Forsvaret.

Har forsøkt å illustrere dette i kartet under her med følgende farger:

- Blå felter og omriss: Vernede områder
- Felter med røde farger: Skyte eller øvingsfelt Forsvaret
- Gult felt: Foreslått marint verneområde
- Grønne fjorder: Nasjonale laksefjorder
- Rosa områder: Rekefelt, der rekefiske normalt blir prioritert foran akvakultur.
- Grønt omriss: Område hvor Fylkesmannen har kommet med innsigelse Åfjord kommune

Oppsummert fra SalMar:

- Krabbholmen 1 ble etablert i 2009 og Krabbholmen 2 ble etablert i 2012. Disse er ikke tenkt avviklet eller flyttet.

SALMAR ASA

7266 KVERVA – TELEFON 72 44 79 00 – www.salmar.no

FORETAKSREGISTRET NO 960 514 718 MVA

- Lokaltetene, SalMar og akvakulturnæringen forøvrig er viktige aktører for sysselsetting, aktivitet og levende lokalsamfunn i Åfjord kommune, som i så mange andre kommuner langs kysten.
- SalMar har behov for fleksibilitet i forhold til mulige framtidige endringer i anleggsdesign.
- Det er i dag knapphet på egnede tilgjengelige akvakulturlokaliteter i Trøndelag, og næringens mulighet for utvikling kan ut i fra dette fremstå som svært begrenset.
- Interaksjon mellom vill anadrom fisk og akvakulturnæringen overvåkes og reguleres i dag gjennom en rekke nasjonale og regionale styringsverktøy. Deriblant nasjonal laksefjord Åfjorden, med en fastsatt yttergrense.
- Området har et variert naturmangfold. Ved lokalitet Krabbholmen er registrert et variert fugleliv, også når lokaliteten er i drift. Vår virksomhet fungerer godt i samspill med viltlevende fugl.
- Det meste av dokumentasjon og undersøkelser som er gjort viser at akvakultur ikke forringer kvaliteten på tareområder, skjellsandområder og bløtbunnsområder. Så fremt lokaliteten driftes innenfor rammene av resipientens tåleevne. De registrerte områdene med tare, skjellsand bløtbunn ligger uansett i god avstand til Krabbholmen 1 og 2.
- Store deler av området er ikke egnet for akvakultur grunnet dybde, slik at nyetableringer i hoveddelen av området uansett virker lite sannsynlig.

Konklusjon:

SalMar henstiller Åfjord kommune om å stå fast på tidligere foreslått arealformål for området: BV1.

Med vennlig hilsen

Trond Baarset

Lokalitetsutvikler SalMar Farming AS

7266 Kverva

Mob: 40 23 74 84 | Sentralbord: 72 44 79 00

E-post: trond.baarset@salmar.no

| www.salmar.no |